

Mars 2012

DYRØYSEMINARSENTERET KF

ERFARINGER OG LÆRDOM AV PROSJEKTET DYRØY 2017

Ragnvald Storvoll

Innhold

1. Bakgrunn og forankring	2
2. Delmål 1: Etablere et Småsamfunnssenter i Dyrøy.....	3
2.1 Resultater.....	4
2.2 Kompetansesenter for stedsuavhengig arbeid	4
2.3 Samarbeidsavtale med Troms Fylkeskommune	5
2.4 Dyrøyseminaret på statsbudsjettet	5
2.5 Etablert sterke nettverk	6
3. Delmål 2: Gjennomføring av det interne prosjektet «Dyrøy 2017».....	6
3.1 Delmål 2 a: Vekst - Folketallsutvikling.....	8
3.1.1 Fødte og døde.....	9
3.1.2 Innflytting og utflytting	9
3.1.3 Endring i befolkningssammensetning i Dyrøy	10
3.1.4 Case Dyrøya.....	11
3.1.5 Hytteeiere - deltidsinnbyggere	11
3.1.6 Rekrutteringsteamet.....	12
3.2 Delmål 2 b: Vekst - Lokalt næringsliv	13
3.2.1 Nærings NM/ Attraktivitetsbarometeret 2010-2011	13
3.2.2 Kommuneregnskap for næringslivet	14
3.2.5 Antall etableringer i Dyrøy.....	14
3.2.4 Platinakortet	15
3.2.5 Kommentarer	15
3.3 Delmål 2 c: Vekst – Lag og foreninger	15
3.2.6 Folderne	15
3.3.2 Fårikålfestivalen.....	16
3.3.3 Midsommerfestivalen.....	16
3.3.4 Tilrettelegging.....	16
4 Omdømme og kommunikasjon.....	17
4.1 Utvikling av materiell.....	18
5 Finansiering	18
6. Veien videre – Lærdom og kunnskap	19
6.1 Hva har vi lært?.....	19
6.2 Veien videre	20

1. Bakgrunn og forankring

Dyrøy kommunestyre har i sak 48/11 bedt om ei evaluering av prosjektet Dyrøy 2017. Intensjonen er å høste erfaringer og lærdom. Rapporten har derfor fokus på resultater og effekter knyttet til prosjektet Dyrøy 2017 som har to delmål;

- Delmål 1: Etablere et Småsamfunnssenter i Dyrøy
- Delmål 2: Gjennomføringen av prosjektet «Dyrøy 2017»
 - Delmål 2 a: Vekst – Folketallsutvikling
 - Delmål 2 b: Vekst – Lokalt næringsliv
 - Delmål 2 c: Vekst – Lag og foreninger

Det er gjennom perioden skrevet flere delrapporter og det finnes mye dokumentasjon. I denne evalueringsrapporten vil det være henvist til noe av dette via hyperlinker. Dermed kan den som ønsker flere detaljer, gå inn å lese mer. Videre er det stilt noen spørsmål underveis som kan være gjenstand for dialoger / diskusjoner blant våre politikere. Her kviler et stort ansvar for gode veivalg for framtida. Siste kapittel løfter fram noen viktige tiltak som ansvarlige i prosjektet Dyrøy 2017 mener er hensiktsmessige og gå videre på.

Prosjektet er gjennomført ved et forprosjekt og et hovedprosjekt. Dyrøy 2017 handler både om ei brei mobilisering og helhetlig plattformbygging i lokalsamfunnsutvikling samtidig som det har vært avgjørende å gjøre gode eksterne koblinger for å skape en attraktivt og robust samfunn også på sikt. I forprosjektet har det vært tette prosesser med næringsliv, frivillige lag og foreninger og kommune. Innspill, dialoger, justeringer og tiltak ble etablert, se pkt. 3.

I sak 16/08 av 14 04 2008 i Dyrøy formannskap og i sak 12/08 av 28 08 2008 i Dyrøy kommunestyre ble det gjort politiske beslutninger om ei stor satsing på prosjektet *Dyrøy 2017*. Prosjektet har vært diskutert i Dyrøy Næringsforum flere ganger. Prosjektskissen bygger videre på tenkinga i **Dyrøy den lærende kommune**. Prosjektet kan betraktes som ei helhetlig satsing og har likhetstrekk med **Pilotsatsinga** fra 1998 - 2002.

Politisk var prosjektet *Dyrøy 2017* sett på som en del av kommunens strategisk rekruttering-, kultur- og næringsarbeid. I gjennomføringen av *Dyrøy 2017* har vi hatt viktige samarbeidsparter med på laget; Sparebank1 NN, KRD gjennom Småsamfunnssatsinga og

Troms Fylkeskommune. Faglig og økonomisk kunne et så stort mobiliseringsprosjekt bygges opp og gjennomføres.

Et stykke ut på 2000-tallet erfarte vi flere negative utviklingstrekk i Dyrøy; befolkningsnedgang, endring i alderssammensetning mv. Prosjekt *Dyrøy 2017* ble utviklet i løpet av 2006 og igangsatt som et forprosjekt i 2007. Navnet *Dyrøy 2017* gir bl.a. et signal om at det må til et **langsiktig** og **systematisk** arbeid for å motvirke uønskede virkninger. I forprosjektet i løpet av 2007 ble mange satsinger spikret og et større helhetlig grep gikk over i et hovedprosjekt fra 2008.

Dyrøy 2017 er ei satsing internt i Dyrøy, men er knyttet mot KRD «Småsamfunnssatsing». Dyrøy var med i denne. Videre er prosjektet integrert i Utviklingen av Dyrøyseminarsenteret til et småsamfunnssenter.

Vedtak i formannskap og kommunestyret i 2008 inneholder begge både prosjektet *Dyrøy 2017* og *Småsamfunnssenter*. Det samme gjelder søknad og tildeling fra Sparebank1NN og KRD /Troms fylkeskommune

I ei evaluering er det også viktig å ha med hvordan virkeligheten var ved oppstart av prosjektet i 2007. Da var det ikke nærmiljøsentral eller folkehelsekoordinator i Dyrøy. Dyrøyseminarsenteret KF generelt og prosjektet *Dyrøy 2017* spesielt har vært involvert i søknadsskriving, fundamentering og implementering av disse tjenestene i vår kommune.

2. Delmål 1: Etablere et Småsamfunnssenter i Dyrøy

Prosjektsøknader (Småsamfunnssatsinga og søknad til sparebank1NN) og politiske behandlinger (sak 16/08 i formannskap og i sak 12/08 kommunestyre) har alle hatt to hoveddelmål; etablere et *Småsamfunnssenter i Dyrøy* og internt gjennomføringen av prosjektet «*Dyrøy 2017*».

Dyrøyseminarsenteret møtte ledelsen i Sparebank1NN i 2008 for å legge fram sine planer om å utvikle et småsamfunnssenter i Dyrøy i nasjonal målestokk. Da var Dyrøyseminaret allerede en etablert arena og Kommunal- og regionaldepartementet hadde blant annet uttalt gjennom

Statssekretær Anders Eira: ”Vi vurderer Dyrøyseminaret som en del av den nasjonale nettverksbyggingen og kompetansestrategien overfor små lokalsamfunn.” Troms fylkeskommune gikk i sin tid inn for Dyrøy som et nytt nasjonalt senter for distriktsutvikling. ”- Dyrøy er en lokal og regional motor innen småsamfunnsutvikling med nasjonale perspektiver på sitt arbeid”. Dyrøy ble da ikke valgt, det viste seg at departementet hadde ambisjoner om større fagmiljø for et slikt senter som i dag er delt mellom Alstadhaug, Sogndal og Steinkjer.

2.1 Resultater

I løpet av disse årene, med god økonomisk støtte fra Sparebank1NN, har vi oppnådd, etter vår vurdering, gode resultater; Kompetansesenter for stedsuavhengig arbeid (2.2), Samarbeidsavtale med Troms Fylkeskommune (2.3) og i 2011 er Dyrøyseminaret kommet inn på statsbudsjettet (1.4). Sparebank1NN har vært en svært viktig regional utviklingsaktør for nettopp disse synlige resultatene.

2.2 Kompetansesenter for stedsuavhengig arbeid

Dyrøyseminarsenteret har etablert et kompetansesenter for stedsuavhengig arbeid. Dette er et virtuelt senter for hele landet med en fysisk base i Dyrøy. Ved hjelp av seminarer, videokonferanse og eget nettsted skal vi dele erfaringer, verktøy og modeller med arbeidsgivere og arbeidstakere som ønsker assistanse ved flytting av jobb. Individstyrte initiativ følges opp herfra.

I tillegg blir <http://www.stedsuavhengig.no> en kunnskapsbase for vertskommunene, arbeidsgivere og arbeidstakere. Her samles dokumentasjon og erfaringer fra stedsuavhengig arbeid (metodikk og sjekklister), samtidig som det foregår en dialog mellom erfarne og uerfarne aktører (forum, blogg, grupper). Kompetansesenteret bidrar til å systematisere og fremskaffe ny forskning på området; hva skaper arbeidsflyt, produktivitet og tilhørighet. Allerede er det igangsatt arbeid på master- og doktorgradsnivå i vår region som følger satsingen. Dette vil bidra til å beste en nasjonal posisjon for senteret. Nettverksarbeid mot FoU-miljøer er sentralt.

Kompetansesenteret lokaliseres i ”Læringshagen” som i seg selv er en utprøving av virkemidler for stedsuavhengige arbeidere, studenter og forskere. Her knyttes næring og læring tett sammen i et kontormiljø med høyhastighets fiber og fellesfunksjoner. Målet er å

tilrettelegge for kunnskapsdeling og flere kompetansearbeidsplasser i distriktskommuner i hele landet. Det vet vi at skaper bolyst! Læringshagen åpnet i februar 2012. Allerede har vi flere henvendelser, bl.a. av to miljøer i Nordland, som ønsker å etablere lignende faglige løsninger. I mai tar Dyrøyseminarsenteret KF imot besøk fra disse miljøene.

2.3 Samarbeidsavtale med Troms Fylkeskommune

I 2010 fikk vi gjennomslag for en samarbeidsavtale med Troms Fylkeskommune. Målet med avtalen er utvikling av Dyrøyseminaret og samhandling og inspirasjon for kommuner og prosjekt i Troms.

Samarbeidsavtalen har to hovedområder:

1: Bidra til å gjennomføre og videreutvikle Dyrøyseminaret som en nasjonal arena der utfordringer for småsamfunn settes på dagsorden og framtidige løsninger og modeller utformes.

2: Dyrøyseminarsenteret skal bistå Troms Fylkeskommune med inspirasjon, mobilisering og læring i møte med utfordringer småsamfunn og prosjekt har. Dyrøymiljøet vil ta imot besøk og være aktør i startfasen i satsinger / prosjekt i andre kommuner. Representanter deltar med foredrag og inspirasjon på regionale konferanser / møteplasser initiert av Troms Fylkeskommune.

2.4 Dyrøyseminaret på statsbudsjettet

Under Post 21; Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., er Dyrøyseminaret innarbeidet i Statsbudsjettet for 2012.

«.....nettverksarbeid og seminarer (herunder støtte til Dyrøyseminaret og Vågåseminaret, og kunnskapsformidling til fylkeskommunene, 0,5 mill. kroner)»

Målet med hele denne posten, som omfatter flere tiltak, er å utvikle ny kunnskap som grunnlag for nasjonal politikkutvikling gjennom evalueringer og utredninger. Det er også et mål å spre kunnskap, bidra til kompetanseoppbygging og gjennomføre informasjonstiltak overfor virkemiddelaktører, fylkeskommuner og andre. At Dyrøyseminarsenteret KF blir anerkjent som en faglig aktør her, anser vi som et viktig gjennomslag.

2.5 Etablert sterke nettverk

For å lykkes i framtida med videreutviklinga av et småsamfunnssenter i Dyrøy, vil vi Dyrøyseminarsenteret KF være avhengige av mange faglig sterke partnere. Punkt 2.2, 2.3 og 2.4 viser at det er etablert formelle avtaler med Troms Fylkeskommune og Kommunal- og regionaldepartementet i løpet av prosjektet Dyrøy 2017.

Videre har Dyrøyseminarsenteret KF gjennom arbeidet i prosjektet Dyrøy 2017 etablert sterke nettverk. Eksempelvis nevnes; [Kompetansesenteret for distriktsutvikling](#) (Distriktssenteret), [Avikom](#), [Bioforsk Nord](#), [Karrieresenteret ved Universitetet i Tromsø](#) og flere FoU-miljø knyttet til Universitetet i Tromsø, Universitetet i Southampton og [Studiesenteret Finnsnes](#).

3. Delmål 2: Gjennomføring av det interne prosjektet «Dyrøy 2017»

Internt er gjennomføringen av prosjektet Dyrøy 2017 utformet slik figuren under viser. I forprosjektet har mange aktører bidratt til de forskjellige satsingene; næringsforum, møter med lag- og foreninger og politikere.

Hovedmålsetting: Sammen skal vi skape vekst.

Slagord: «Begeistring i Bygda».

Delmålsetting

A) I Kultur og Næringssettinga har målsettingene vært følgende:

1. Liv og Røre, skape økt trafikk gjennom flere og større arrangement i samarbeid mellom lag/ foreninger og næringslivet.
2. Felles markedsføring; av bedriftene, av arrangementene, av Dyrøy som bo- og handelssted.
3. Tilrettelegge for vekst; gjennom fellestiltak som gavner fellesskapet.
4. Lærende nettverk av bedriftene, kursing, samarbeid, kompetanseheving/ bevisstgjøring i fht å selge hverandre, utvikle servicenivå.
5. Samkjøre med rekrutteringssatsinga.

B) I Rekrutterings-satsingen har målsettingen vært følgende:

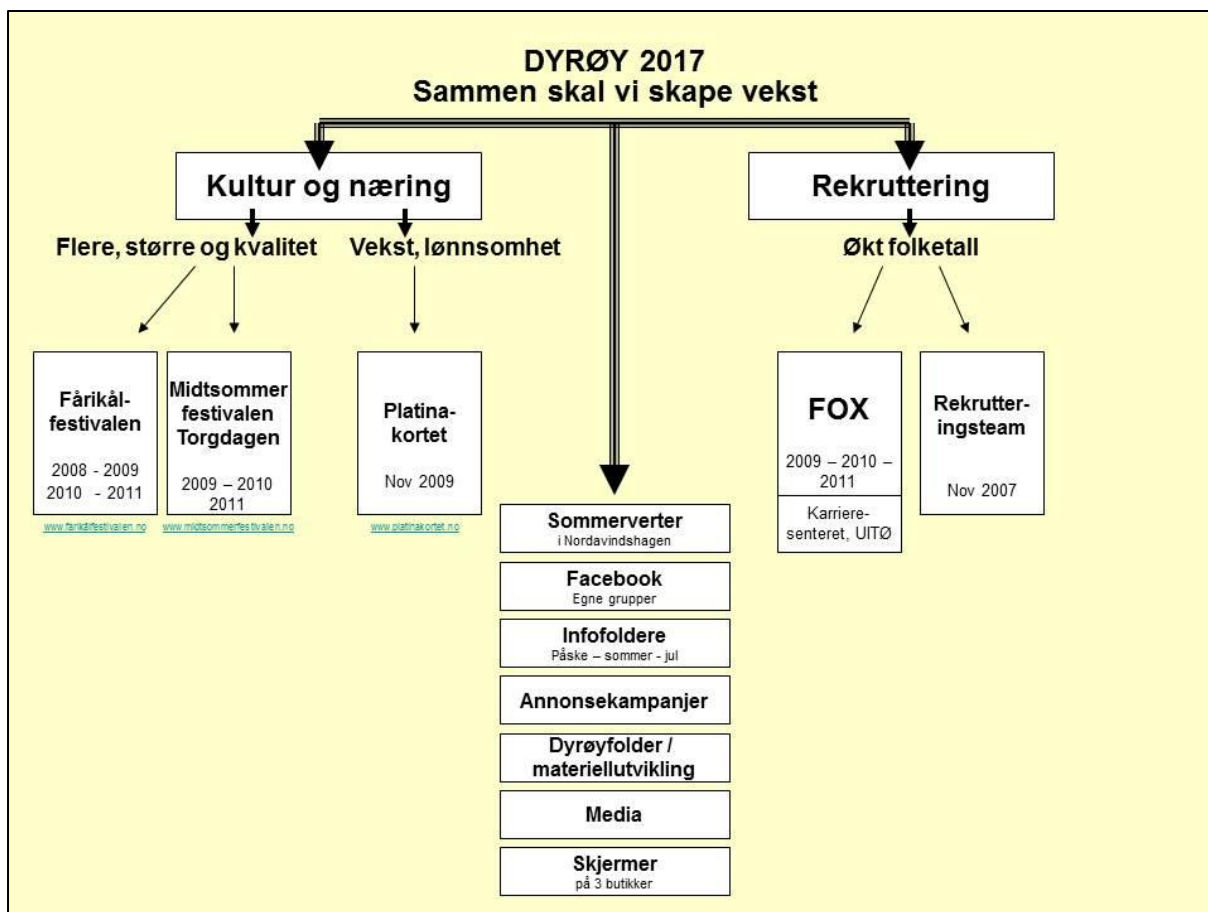
1) Rekruttere og beholde innbyggere

Tre strategier er valgt:

- a) Best på tilrettelegging
- b) Personrettet oppfølging
- c) Markedsføring

Kultur- og nærings-satsingen har vært spesielt fokusert på handel- og servicenæringen, å tilrettelegge for flere og større arrangementer, og på å skape økt trafikk til de tilbud vi har. Dette med utgangspunkt i å bidra til et bedre grunnlag for lokalt næringsliv og lag & foreninger, og gjennom dette bidra til å skape et godt lokalsamfunn oss som innbyggere i Dyrøy. Dyrøy 2017 har dermed vært et supplement og ei forsterking til kommunens øvrige kultur og næringsarbeid. Les egen rapport på [Midsommerfestivalen 2011](#) og [Fårikålfestivalen 2011](#).

Rekrutteringssatsingen har vært ei utadrettet virksomhet gjennom *rekrutteringsteam*, *Fox* og *kommunikasjon*. Les egen rapport fra [Fox 11](#). Dyrøyseminarsenteret har investert mye tid og krefter i kommunikasjon i tradisjonelle medier og sosiale medier, i tillegg til utvikling av konkret materiell (roll-ups og trykksaker) Videre har Karrieresenteret v/ Universitetet i Tromsø vært en viktig samarbeidspart gjennom tre år.

3.1 Delmål 2 a: Vekst - Folketallsutvikling

Å kun se + -tall eller – tall på folketallsutvikling, er for enkelt i forhold til kompleksiteten. Å være attraktiv som kommune betyr både å ha fokus på de som ønsker å flytte til Dyrøy, men også i stor grad å ivareta de som bor i kommunen. Gjennom Dyrøy 2017 har vi, som SSB også gjør det, valgt å betrakte tallene ut fra 4 strømninger; **antall fødte, antall døde, antall innflyttede og antall utflyttede**. I denne rapporten velger vi å gå litt dypere i disse tallene der vi mener at det vi i hovedsak kan påvirke er antall personer som velger å *flytte inn til* vår kommune. Påvirkes denne, vil Dyrøy kommune påvirke folketallet. I Dyrøy dør det flere enn det som fødes, dermed vil det i overskuelig framtid være et underskudd her. Noen flytter, og når i tillegg mange studenter melder utflytting i dag (flere enn tidligere), vil dette også bidra i negativ retning i forhold til folketallet. Da står en igjen med innflytting. Dyrøy kommune bør i strategiske planer gjøre politiske valg hvordan de ønsker å jobbe her. Manger kommuner (f.eks. Salangen og nå sist Lenvik), etablerer sterke prosjekt med fokus på god tilrettelegging og integrering av de som flytter til kommunen.

Utgangspunktet for å kalle prosjektet 2017 var blant annet tanken om at det å påvirke befolkningssammensetning i vår kommune, må sees i et langsiktig perspektiv. Trender i urbanisering vil fortsatt skje, og dette må vi bare forholde oss til.

3.1.1 Fødte og døde

Fødte i Dyrøy	
2006	13
2007	11
2008	10
2009	14
2010	9
2011	6

Døde i Dyrøy	
2006	26
2007	22
2008	21
2009	11
2010	25
2011	18

-	13
-	11
-	11
+	3
-	16
-	12

Tallene er naturlige variasjoner, men det som er alvorlig for Dyrøy er at det fødes få barn i kommunen, bare 9 i 2010 og 6 i 2011. Om vi ikke har hatt tilflytting de siste årene av familier i såkalt fertil alder, ville denne statistikken sett enda mer dramatisk ut. I dag er det **56 barn** i barnehagen. Av disse barna er vel **20 barn** av familier som har flyttet til Dyrøy de siste 5 årene. Det betyr at mer enn hvert tredje barn (vel 35 %) av ungene som i dag er i Dyrøy barnehage, er «tilflyttet» i prosjektperioden. Disse tallene bør være gjenstand for viktige samtaler i politiske miljøet slik at nye strategiske grep kan gjøres. I løpet av få år vil lavt barnetall få store konsekvenser, både for Dyrøy barnehage og for Elvetun skole.

3.1.2 Innflytting og utflytting

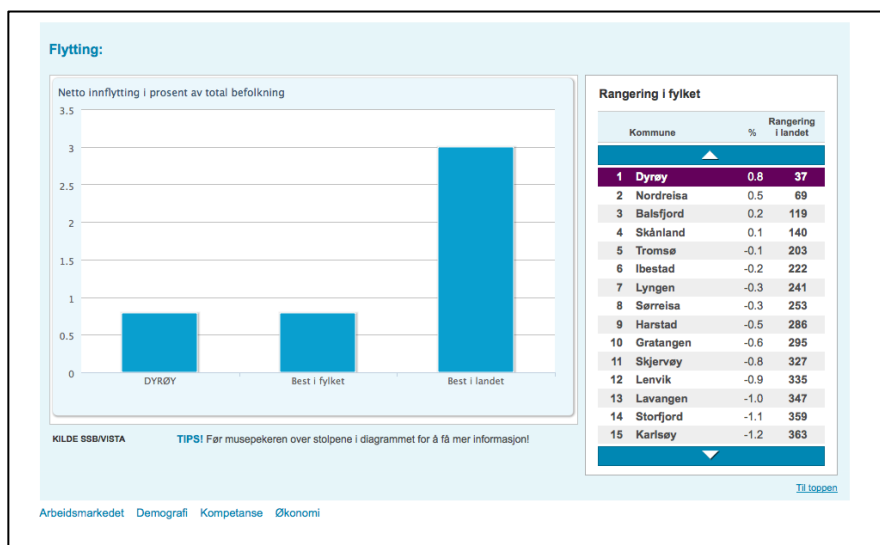
Innflytting til Dyrøy	
2006	44
2007	43
2008	46
2009	54
2010	39
2011	54

Utflytting fra Dyrøy	
2006	61
2007	65
2008	51
2009	40
2010	51
2011	59

-	17
-	22
-	5
+	14
-	12
-	5

Det er svært interessant at tallene for inn- og utflytting i løpet av disse fire årene prosjektet har vart, er nesten i balanse. Det er gledelig. I perioden har 193 flyttet inn til Dyrøy og 201 ut. Som sagt, utflytting er det relativt lite en kan gjøre med, men innflytting, at flere velger Dyrøy som bokommune, vil være avgjørende i forhold til både kommuneøkonomi, for å opprettholde servicetilbudet og også for å bidra i lokalsamfunnet på forskjellig vis. I 2011 vet vi for

eksempel om flere student-familier med barn, som «måtte» melde utflytting for å kunne få barnehageplass.

Mye arbeid i prosjektet *Dyrøy 2017* har hatt et fokus på unge voksne i en mulig «flyttefase»: Disse vil være avgjørende for utviklingen i Dyrøy. Statistikk kan som kjent leses på mange måter – og når Dyrøy i

2011 er rangert som den kommunen i Troms som er best på netto innflytting i prosent, så kan en lett forledes til å slå seg til ro. Så enkelt er det ikke. Selv om tallene gjennom prosjektet de siste fire årene er mye bedre enn fra 2006 og 2007, så er det nok alt for tidlig og for enkelt å lage en entydig sammenheng med satsingen i Dyrøy 2017 og mye mer positiv balanse i inn- og utflyttingstallene. Likevel er det interessant og bør være gjenstand for debatt i det politiske miljøet; Er det gjort noen grep som viser at det nytter? Bør en fortsatt satse på tiltak i «samme gate» slik at en i et langsiktig perspektiv (2017), kan lykkes?

3.1.3 Endring i befolkningssammensetning i Dyrøy

Det er endring i befolkningssammensetningen i Dyrøy. I noen sammenhenger har det vært fokus på at vi er blitt færre eldre, dvs. over 80 år. Foreløpig er dette ikke riktig. Om en ser antall eldre over 80 i forhold til prosentvis fordeling, er andelen stabil på vel 8 % av befolkningen. Faktisk er det flere over 80 år i 2010 og 2011 (106 og 98) enn det var på starten av 2000-tallet; I 2000 var det 95 over 80 år og i 2001 var det 97 over 80 år.

Det er antall barn, ungdom og den yngre voksne som er en drastisk nedgang i Dyrøy. Aldersgruppa fra 35 år og under er den som går ned, mens vi blir flere i aldersgruppa fra 35 – 69 år.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0-24 år	378	369	374	379	385	392	400	382	357	348	353	340
25-34 år	147	141	133	136	126	119	116	100	96	85	88	85
35-44 år	174	165	169	167	161	146	144	148	143	148	155	147
45-69 år	391	395	392	393	395	403	408	412	421	423	421	428
70-79 år	152	151	141	131	126	123	126	118	115	111	110	107
80 - år	95	97	100	111	110	105	101	105	100	101	106	98

3.1.4 Case Dyrøya

Dyrøya er interessant ut fra mange hensyn; det viser seg at mange ønsker å bo der og mange ønsker å ha hytte der, mange flere enn de som i dag enten er bosatt der eller har fritidsbolig der. I dag er det 173 fritidsboliger på øya. Potensialet er større. Det vi også vet, er at mange av de 173 hytteeierne, tilbringer flere dager i kommunen i løpet av året enn de gjorde tidligere. Gjennom prosjektet Dyrøy 2017 er det fremkommet viktig kunnskap, som gir grunnlag for å igangsette informasjonsinnhenting for å ha mer verifisert og riktig kunnskap framover.

For få år siden, så det ut til å bli svært få unger i førskolealder på Dyrøya. I løpet av prosjektperioden har dette endret seg. 5 familier er flyttet dit, og disse familiene vil til sammen ha 10 barn under 3 år til sammen om kort tid. Alle disse familiene har vi hatt møte og oppfølging med i Dyrøy 2017 (rekrutteringsprosjektet). Dette gir viktige perspektiver på framtida i vår kommune.

3.1.5 Hytteeiere - deltidsinnbyggere

Ny kunnskap om deltidsinnbyggere i Dyrøy er blitt framtrepende gjennom prosjektperioden. Her er et stort strategisk potensiale. Dyrøy er den 4. største hyttekommunen i Troms. I statistisk materiale er antall fritidsboliger / hytter så mange som 660. Av disse er 189 eid av personer i Dyrøy og 471 eid av personer utenfor Dyrøy. Undersøkelser fra andre deler av landet (bl.a. Oppdal /Rennebu) sier at hver hytte legger igjen mellom 20 000 kr og 50 000 kr i året. Regnestykket for Dyrøy vil dermed være slik (om en bruker den laveste grunnlaget)

471 hytter * 20 000 kr = 9, 4 millioner i lokalt forbruk

Videre vet vi at det er mange «gjestedøgn» av de som bor på hyttene. Undersøkelser (bl.a. Oppdal/Rennebu) sier at det er i snitt 50 overnattingsdøgn på ei hytte + at det er i snitt 3,5 personer i hver hytte. Regnestykket vil da se slik ut:

$$471 * 50 * 3,5 = 82\ 000 \text{ gjestedøgn fra utenbygds hytteeiere}$$

Gjennom prosjektet Dyrøy 2017 underbygges potensialet som ligger i en god og riktig fokus mot deltidsinnbyggerne i vår kommune som hytteeiere er. Noen eksempler;

- «Øya på langs» anslår at 50 % er fritidsboligeiere
- Hyttefolk er ivrige deltakere på mange lokale arrangement
- Dirigent i «Blanke Messingen» er hytteeier
- Vi har flere eksempler på hytteeiere som er blitt innbyggere
- Viktig andel av omsetning i handel/service; Bygger'n, Dyrøymat, Statoil, ICA, Coop m.fl.

Hytteeiere / deltidsinnbyggere skaper mulighetsrom i Dyrøy;

- de bidrar til å opprettholde servicetilbud for oss som bor her
- de etterspør håndverks-tjenester som ikke er her i dag
- de bidrar til inntektsgrunnlag for frivillige lag/foreninger
- de er en del av grunnlaget for breibåndsutbygging og vann
- de er både rekrutteringsgrunnlag og integreringsgrunnlag
- de representerer et næringsutviklings-potensiale, mange kompetente personer, interessert i å bidra til utvikling f.eks. i reiseliv

Vil økt hyttebygging bidra til å avlaste presset i boligmarkedet?

3.1.6 Rekrutteringsteamet

Siden oppstart av prosjektet Dyrøy 2017 (se [strategi](#)) har vi møtt 41 familier. Av disse har ca. 30 familier flyttet til Dyrøy. Prosjektleder i Dyrøy 2017 eller rådmann har koordinert og innkalt rekrutteringsteamet. I tillegg til prosjektleder har ansvarlige for forskjellige tjenester i Dyrøy vært med, eksempelvis enhetsleder barnehage, skole, kulturskole, tiltakskonsulent, rådmann m.fl. I noen tilfeller er også næringslivsledere invitert med på møte, der

jobbspørsmål var relevant knyttet til aktuell bedrift. Rekrutteringsteamet, ofte bestående av 3 – 4 personer, har møtt familier som vi på forskjellig vis har fått kontakt med; noen har henvendt seg direkte, andre via ansatte i kommunen og atter andre er innspill fra privatpersoner. Med dette utgangspunktet er det tatt telefonisk kontakt med personer og forespurt om det er ønskelig med et møte/ en samtale for å gjøre eventuelle avklaringer.

Med disse familiene er det kommet mange nye barn inn i barnehage og skole. I snitt har ansvarlig prosjektleder brukt mellom 15 - 20 timer rettet mot hver familie. Det har vært ofte to møter med oppfølging mellom møtene av bestemte spørsmål/behov hos den enkelte. Møtene har i all hovedsak foregått i helger eller ferier da det har vært mest praktisk for familiene som da har vært på besøk i Dyrøy. I noen få tilfeller har vi reist ut av kommunen for å møte familiene.

Prosjektet 2017 har ansett rekrutteringsarbeidet for svært viktig. Gjennom FOX-arrangementene i Tromsø har vi knyttet kontakter med noen av familiene. Flere jobber i Dyrøy har fått søkere som følge av rekrutteringsarbeidet knyttet til FOX; lærer på skolen og lege er to eksempler. Alle tre år FOX har vært gjennomført, har det vært en nært samarbeid med Karrieresenteret på Universitetet i Tromsø. Vi har hatt stander på tre forskjellige fakultet, og vi har fått kommunisere via nettsidene til universitetet i Tromsø.

Et annet viktig rekrutteringstiltak har vært deltakelse på arbeidslivsdagene i Tromsø. I 2011 hadde Dyrøy 2017 felles stand med bl.a. Demas AS.

3.2 Delmål 2 b: Vekst - Lokalt næringsliv

3.2.1 Nærings NM/ Attraktivitetsbarometeret 2010-2011

Plassering utgjør Dyrøys plassering blant 430 kommuner. Samlet sett for NæringsNM

Delindeks	Forklaring	Plassering NæringsNM -10	Plassering NæringsNM -11
Etableringer	1) Antall nye foretak brutto 2) Samme som 1, bransjejustert. 3) Antall nye foretak -antall nedlagte foretak, altså netto tilvekst.	422	233

Lønnsomhet	1) Antall foretak med positivt resultat før skatt (alle regnskapspliktige) 2) Samme som 1, bransjejustert. 3) Andel foretak med positiv egenkapital	402	403
Vekst	1) Andel foretak med omsetningsvekst > konsumprisindeks 2) Samme som 1, bransjejustert. 3) Andel foretak med vekst i verdiskaping, målt som sum av driftsresultat og lønnskostnader.	305	11
Størrelse	1) Antall arbeidsplasser i næringslivet som andel av folketall.	410	411
Samlet plassering		430	324

Se Nærings NM:

http://www.nho.no/offentligsektor/kommunevelger/fylker/?FY_Radnr=19&knr=1926&tab=4

3.2.2 Kommuneregnskap for næringslivet

- Samlede driftsinntekter for bedrifter i Dyrøy (AS) var i 2010 på 117 millioner, mot 104 millioner i 2008.
- Samlet resultat før skatt for bedrifter i Dyrøy (AS) var i 2010 på 2,6 millioner, mot 1,6 i 2009.
- Samlet egenkapital for bedrifter i Dyrøy (AS) var i 2010 på 11,7 millioner, mot 12,6 i 2008 (11,0 i 2009).

Kilde: BRREG. Basert på regnskap for AS og stiftelser, med off. regnskap.

3.2.5 Antall etableringer i Dyrøy

Siste 10 år. Basert på tall fra Brønnøysund. Gjelder AS, ENK, ANS, DA, NUF, registrert med forretningsadresse Dyrøy.

År	Antall foretaksregistreringer	Pr 1000 innbyggere
2011	9	7,5
2010	10	8,3
2009	3	2,5
2008	4	3,3

Snitt etablering pr 1000 innbyggere siste 10 år har vært 7. De to siste årene har vi ligger over snittet.

3.2.4 Platinakortet

Prosjektet har sammen med lokalt næringsliv utviklet og etablert Platinakortet i 2009. Gavekort kan brukes til å kjøpe varer, tjenester og opplevelser i Dyrøy og markedsføres under slagordet «**Det beste Dyrøy har å by på**». For tiden er 11 bedrifter med i ordningen. Oppstart av Platinakortet var i 2009 med 56 åpne solgte kort, i 2010 ble det solgt 230 åpne gavekort til en verdi av kr 74 000 og i 2011 noe færre, men også da over 200. Omsetningen har vært på over 500 åpne gavekort til en verdi av ca kr. 160 000,- I tillegg kommer bedriftenes egne kort der vi ikke har tall, men vi vet at flere bedrifter har god omsetning av Platinakort. Bedriftene sier at gavekort ofte genererer mersalg ved innløsning og at en del av bedriftene har fått nye (faste?) kunder. Samtidig genererer Platinakortet en synliggjøring/profilering av Dyrøy. Konseptet videreføres og har muligheter i seg på utvikling av bedrifter og nettverk.

3.2.5 Kommentarer

Vi kan ikke påstå at positiv utvikling i næringslivet siste 2 år er en effekt av Dyrøy 2017. Men tror at vi har hatt en positiv medvirkning til dette.

Dyrøy 2017's viktigste bidrag har vært å skape trafikk til arrangementer som skaper overrassing for handels/ servicenæringene, og kanskje har vi bidratt til litt større satsingslyst i næringslivet.

3.3 Delmål 2 c: Vekst – Lag og foreninger

Det er gjennomført svært mange tiltak (se plansje i pkt 3) rettet mot lag og foreninger. Når prosjektet startet, hadde vi ikke nærmiljøsentralen og folkehelsekoordinator. I fortsettelsen vil det være naturlig å se sammenhenger med arbeidet som naturlig vil ligge under disse enhetene.

3.2.6 Folderne

Det er utgitt 12 foldere i løpet av perioden; jul, påske og sommer. Disse har i tillegg vært mulig å lese elektronisk. Her har prosjektet investert mange krefter for å gi kvalitet i informasjonen, spre denne til alle husstander, nabokommuner, bestemte enheter (som turistkontor m fl), i tillegg til enkeltpersoner som har meldt sin interesse.

Lag og foreninger gir klare uttrykk for en økning av besøkende på arrangementer, eksempelvis gokart og gjestehavna. Det har også vært et økende etterspørsel av annonser i det lokale næringslivet. Folderne fungerer som en kanal for informasjon og inkludering av hytte/fritidsboligeiere.

Det er også utarbeidet en mer generell informasjonsbrosjyre som sendes / gis til personer som vil vite litt mer om Dyrøy. Dette kan for eksempel være søkere på ledige jobber.

3.3.2 Fårikålfestivalen

[Fårikålfestivalen](#) har vært arrangert 4 ganger, en 3-4 dagers nisjematfestival siste helga i september. Vi har registrert mellom 1000 – 1500 besøkende. Se egen rapport for [Fårikålfestival i 2011](#) Hvert år har det vært lokalmattorg, i 2011 med 15-20 utstillere. Det har vært et stort samarbeid med mange arrangører og i 2011 var det 6 medarrangører. Omsetting / overrisling i 2011 er ca kr. 300 000.

Gjennom Fårikålfestivalen er det etablert et faglig samarbeid med Bioforsk. Det er under utvikling flere næringsrettede prosjekt som «Beite.....

3.3.3 Midsommerfestivalen

Rundt St.Hans, helga før eller etter, er [Midsommerfestival](#) arrangert. Det er en 3-4 dagers sommerfestival med Torgdag som hovedarrangement. Det har vært mellom 2000 – 3000 besøkende på det meste, og vi har hatt mellom 50 og 60 utstillere. Omsetning/ overrisling har vært ca 500 000 -1.000 000.

3.3.4 Tilrettelegging

Ved oppstart av Dyrøy 2017 meldte lag og foreninger mange behov for sterkere tilrettelegging. Dette ønsket vi å ta på alvor – og for å kunne gjennomføre større arrangement i vår kommune var vi avhengige av noe utstyr.

100 stoler og 30 bord ble tidlig innkjøpt, 2 store partytelt (40 kvm) og bankterminal likeså. Dette er mye i bruk av mange lag og foreninger i alle deler av kommunen. Etter at Nærmiljøsentralen ble etablert, administreres dette utstyret derfra.

4 Omdømme og kommunikasjon

Kommunikasjon via tradisjonelle og sosiale medier, i tillegg til egne nettsider gjennom prosjektet Dyrøy 2017, har vært viktig. Mange som bor borte, ønsker å vite hva som skjer. Dyrøyseminarsenteret KF bidrar hvert år med ca. 100 oppslag (flere i de år Dyrøyseminaret arrangeres) fra Dyrøy kommune i lokal og nasjonal presse, samt magasiner og fagtidsskrifter. Mange av disse er knyttet til Dyrøy 2017.

Dyrøyseminarsenteret overvåker, lagrer og dokumenterer alt som skrives om senteret og tema senteret er opptatt av. Ved å følge Dyrøyseminarsenterets sosiale bokmerker på nettsida www.dyroyseminaret.no, kan du få tilgang til de fleste artiklene. På denne måten bidrar prosjektet med å samle fagartikler for eksempel knyttet til Fårikålfestivalen. Disse kan omhandle lokal mat, sauehold og primærnæringene generelt.

Dyrøyseminarsenteret skal være til stede i mange sosiale medier. Å kommunisere og lytte er en viktig del av jobben i Dyrøy 2017. Ved å dele tanker og innhold kan man påvirke og inspirere større grupper, og underbygge de verdiene Dyrøyseminarsenteret står for. Dessuten kan man lagre og dokumentere hendelser og informasjon på en måte som gir flere tilgang. De ulike mediene integreres i hjemmeside og blogg.

Mediestrategien sier:

- Vi skal ha en strategi for bruk av sosiale medier i alle prosjekter.
- Vi skal sette av ressurser til å jobbe med sosiale medier i alle prosjekter.
- Vi skal måle effekten av sosiale medier i alle prosjekter.

Her er en lenke til Dyrøyseminarsenterets [strategi i sosiale medier](#).

Et utvalg ressurser for Dyrøy kommune som bidrar til å forvalte kommunens omdømme:

Som det fremgår av samlingen nedenfor, er mange av disse direktet knyttet til prosjektet Dyrøy 2017.

Egne nettsider: [Dyrøyseminarsenteret](#), [Dyrøyseminaret](#) (seminaret ble web-castet i [2008](#) og [2010](#)), [Fårikålfestivalen](#), [Midtsommerfestivalen](#), [Platinakort](#), [Arvid Hanssen](#) og www.stedsuavhengig.no.

Dyrøyseminaret på [Twitter](#). Egne facebooksider: [Ullrik](#), [Nordavindshagen](#), [Dyrøy 2017 - Begeistring i Bygda](#), [Stedsuavhengig.no - kontorhotell](#). Fotostrøm på [Flickr](#). Sosiale bokmerker på [Delicious](#).

4.1 Utvikling av materiell

Forskjellig type materiell er utviklet gjennom prosjektet Dyrøy 2017. 5 rollups er laget som brukes når aktører fra Dyrøy kommune reiser ut av kommunen. Ansvarlige i de forskjellige delprosjektene har bestrebet oss på å ha kvalitet i alt materiell som er utviklet, dette gjelder brosjyrer, labels, flygesedler mv.

5 Finansiering

Dette har vært ei stor satsing med tyngde av økonomi eksternt. Sparebank1NN har gitt 2 millioner gjennom 4 år (500 000 pr år, 250 000 knyttet til delmål 1 og 250 000 knyttet til delmål 2). I tildelingen fra banken er pengene knyttet til Dyrøy 2017 og utviklingen av Dyrøyseminarsenteret. På samme måte har vi lyktes å få finansiering gjennom Småsamfunnssatsingen til KRD. Her har KRD gitt Dyrøyseminarsenteret kr 700 000,- i 2008, kr 700 000,- i 2009. Troms Fylkeskommune har også valgt å gi 350 000,- hvert år (til sammen 700 000,-) som en regional medfinansør. Deler av denne økonomien har vært brukt til prosjektet Dyrøy 2017. Dyrøy kommune har bevilget kr. 300 000,- pr år i 4 år for gjennomføringen av prosjektet.

Det er et stort og sammensatt prosjekt med mange delprosjekter. Disse har egne rapporter der også økonomi framgår. Dyrøyseminarsenteret KF har kun finansiering via prosjekt som da medfører at alle driftsutgifter som husleie, telefon, strøm mv må bakes inn i de enkelte prosjektene.

	Budsjett	Regnskap
Prosjektledelse	1 400 000	1 142 522
Egeninnsats	800 000	800 000
12 infofoldere	150 000	149 907
Utgifter drift nettverk	110 000	109 140
Studiereiser	100 000	40 601
Utvikling infomateriell	400 000	382 488
Arrangementsservice	400 000	311 982
Fox 09, 10 og 11	180 000	118 039
Midtsommerfestival 09	300 000	307 388
Sommervert	20 000	12 922
Midtsommerfestival 10	200 000	172 696
Korreksjonsposter		
Korr.post husleie, telefon, strøm, etc.		400 000
Korr.post, lønn kom. ansatte		250 000
Totalt	4 060 000	4 197 685

6. Veien videre – Lærdom og kunnskap

6.1 Hva har vi lært?

Vi har lært mye. Her er noe av lærdommen

- Vi har lært av lokalsamfunnsutviklingsprosjekt med en karakter av brei mobilisering må integreres i drift, pågående satsinger og andre prosjekt.
- Vi har lært at større lokalsamfunnsprosjekt bør gjennomføre et forprosjekt der tiltak tydeliggjøres.
- Vi har lært at det å involvere mange, gir viktige gevinster.
- Vi har lært at å tørre å gjøre store grep, gir resultater.
- Vi har lært at det er viktig å samarbeide med både FoU-miljø og eksterne faglige samarbeidsparter for å lykkes.
- Vi har lært at når en får tildelt eksterne midler, forventes det at kunnskapen skal deles, både i form av foredrag, samarbeidsmøter, i sosiale kanaler og i form av rapporter.
- Vi har lært at det vi setter fokus på, det blir viktig.
- Vi har lært mye om nye mulighetene i kultur og næring.
- Vi har lært at det er sammensatte synspunkter som ikke er lett å forene.
- Vi har lært at hytteeiere er en stor ressurs som ønsker å delta.
- Vi har lært at med felles løft kan en oppnå store resultater.
- Vi har lært det er stort ønske om å motta informasjon der ute.

- Vi har lært at det er ei utfordring å overføre kunnskap til frivillige og andre etter prosjektperioden.
- Vi har lært at Dyrøy har et godt omdømme ute.
- Vi har lært at det å snakke om rekruttering og innflytting, kan bli sett på som en trussel og motsetning mot de som bor her
- Vi har lært at vi har et dårlig fungerende boligmarked.
- Vi har lært at det er vanskelig å arrangere store ute-konserter i Dyrøy
- Vi har lært at det er utfordrende å ta imot nye borgere og integrere de i vårt lokalsamfunn.
- Vi har lært at det er viktig at Dyrøy kommune har tett kontakt med næringslivet.
- Vi har lært at å ha et så bredt fokus, har vært krevende

6.2 Veien videre

Det er viktig å bruke kunnskapen som er kommet fram gjennom prosjektet Dyrøy 2017. Her skisseres viktige grep som vi som prosjektledere anser avgjørende arbeid å ivareta / igangsette i tida framover. Politikerne våre må ta stilling til om – og hvordan – disse oppgavene skal løses:

- **Vertskapsrollen**

Å være en god tilretteleggingskommune og ivareta og integrere de som velger Dyrøy, er avgjørende. Skal det utvikles et helhetlig program i Dyrøy kommune her? Hvor i organisasjonen plasseres dette ansvaret? Er det aktuelt å gjennomføre et Lokalvertkurs? Hvordan kan både ansatte/politikere/næringsliv og folk flest, eie en slik rolle?

- **Planarbeid**

I mange delprosjekter har en erfart behovet for et strategisk planverk i vår kommune. Kunnskap fra Dyrøy 2017 er relevant for overordna samfunnsplan. Videre ser vi sammenheng med flere deler av planverket; næringsplan, kulturplan, ungdomsplan, boligplan og arealplan (hytte). Hvordan kan en dra veksler på denne kunnskapen? Hvem får ansvar for å integrere dette arbeidet i planverket?

- **Rekrutteringsteam**

Vi vet at det har fungert å ha rekrutteringsteam. Dette bør kanskje endres til INKLUDERING eller integrering. Hvor skal dette arbeidet organiseres? Og hvem skal ha ansvaret?

- **Hytteundersøkelse**

En viktig lærdom av Dyrøy 2017 er hytteeiere som ressurs. Det igangsettes en egen hytteundersøkelse i regi av det pågående stedsuavhengig-prosjektet som kartlegger bruk, behov, inkludering, arbeidsmuligheter, flyttemodus osv. Hvordan kan denne kunnskapen brukes? Ønsker noen etater å gi innspill til innholdet i hytteundersøkelsen?

- **Turisme**

Prosjektet har avdekt både behov og muligheter for ei næringssatsing innenfor turisme. Hva bør skje? Er turisme et satsingsområde for Dyrøy? Hvem har ansvar for å koble de som har ideer med de som kan finansiere prosjekter? Hvordan kan Dyrøy få sin del av kompetansen og ressursene som finnes i destinasjonsselskapet Visit the Arctic?

- **Strategisk næringsplan**

Hvilke strategiske grep og satsinger ønsker Dyrøy?

- **Bolig**

Dyrøy har et lite fungerende boligmarked. Ei helhetlig satsing som må ivareta forskjellige grupper i ulike livsfaser, vil være avgjørende i valg av Dyrøy som bosted framover. Hvordan skal dette arbeidet være?

- **Fårikålfestivalen som næringsutviklingsarena**

I arbeidet med Fårikålfestivalen framstår mange nye muligheter i skjæringspunktet mellom primærnæringene, lokal mat og turisme. Beiteprosjektet er ei mulighet. Innovasjoner i landbruket, gir nye muligheter. Hvilke? Og hvordan kan en organisere dette arbeidet? Kan landbrukssjefen i Dyrøy ta initiativ til, og lede prosjektbasert arbeid i tillegg til forvaltning?

- **Omdømmebygging**

Dyrøy 2017 har bygd omdømme for Dyrøy kommune. Kommunikasjon, media og materiellutvikling har på forskjellig vis bidratt. Mange henvendelser fra enkeltpersoner, faglige nettverk og enheter tydere videre på dette. Hvordan kan vi lykkes i et integrert og felles arbeide i omdømmebygging? Har vi verktøyet og kompetansen til å bygge videre på omdømmearbeidet på digitale plattformer? Hva er neste steg? Hvem er ansvarlig?